

Vážený pán
doc. JUDr. Robert Fico, CSc.
Predseda vlády SR
Námestie Slobody 1
813 70 Bratislava

Žiadame o vypočutie druhej strany

Otvorený list ochranárov a odbornej verejnosti predsedovi vlády Slovenskej republiky

Vážený pán predseda vlády,

dovoľujeme si vysloviť vážne obavy, že členovia slovenskej vlády dostávajú účelovo skreslené informácie o problematike zdravotného stavu lesov. Domnievame sa, že vláda SR môže na základe jednostranného informovania dospieť k nesprávnym záverom a rozhodnutiam, ktoré by mohli vážne ohroziť prírodné dedičstvo Slovenskej republiky. Preto si Vás dovoľujeme požiadať aj o vypočutie druhej strany – odborníkov z mimovládnych organizácií, bývalých pracovníkov Štátnej ochrany prírody SR a vedcov z akademického prostredia.

Jednostranné názory časti lesníkov ste si vypočuli napríklad počas krátkej obhliadky Tichej a Kôprovej doliny, o ktorú Vás požiadali Štátne lesy TANAPu. Avšak argumenty druhej strany sa k Vám žiaľ nedostali. Taktiež množstvo ochranárskych iniciatív občanov aj odborníkov, obracajúcich sa na čelných predstaviteľov rezortov pôdohospodárstva a životného prostredia zostáva dlhodobo doslova odignorovaných:

- výzva 20 000 občanov za trvalú ochranu Tichej a Kôprovej doliny,
- výzva 109 slovenských vedcov proti ťažbe v Tichej a Kôprovej doline,
- výzva 182 pracovníkov Štátnej ochrany prírody SR ministrovi životného prostredia proti prebiehajúcim čistkám v organizácii,
- výzva 150 odborníkov zo SR aj ČR na okamžité zastavenie chemických postrekov v Národnom parku Nízke Tatry,
- otvorený list siete 20 environmentálnych mimovládnych organizácií EKOFÓRUM novému ministrovi životného prostredia s návrhom na obnovenie dialógu.

Z týchto dôvodov, ešte pred závažnými rozhodnutiami vlády o osude slovenskej prírody Vás, pán predseda vlády, žiadame o vypočutie aj druhej strany, reprezentovanej zástupcami odborníkov z mimovládnych organizácií, bývalých pracovníkov Štátnej ochrany prírody SR a vedcov z akademického prostredia, ktorí majú na podkôrníkové kalamity v chránených územiach a spôsoby ich riešenia iný odborný názor, ako prezentuje časť lesníkov. Určenie miesta a času takéhoto stretnutia nechávame na Vás, prispôbime sa Vašmu časovému rozvrhu.

Veríme, že si na nás nájdete čas ešte predtým, než vláda rozhodne o opatreniach, ktoré budú navrhovať predstavitelia rezortov životného prostredia a pôdohospodárstva na výjazdovom zasadnutí vlády 8. októbra 2008 v Spišskej Novej Vsi.

Obraciame sa na Vás s touto naliehavou žiadosťou o vypočutie, nakoľko informácie šírené časťou lesníkov majú častokrát charakter poplašnej správy. Napríklad riaditeľ ŠL TANAPu Peter Líška pred rokom, 2. 10. 2007 uviedol: „*V budúcom roku predpokladáme minimálne päť násobný nárast lykožrútovej kalamity v celom území Tatranského národného parku. To znamená, že len v Tichej a Kôprovej doline s najväčšou pravdepodobnosťou odumrie ďalších 800 hektárov vzácnych horských lesov.*“

Ak by sa naplnili predpovede ŠL TANAPu, vyschlo by na ich území v roku 2008 až 8750 hektárov lesa. Sami pritom v auguste uviedli poškodenú plochu len 700 hektárov. V Tichej a Kôprovej doline vyschlo v roku 2008 namiesto „plánovaných“ 800 hektárov len asi 100 hektárov lesných porastov. Napriek tomu neváhajú lesníci aj naďalej prezentovať katastrofické prognózy.

Účelom tohto dezinformovania je podľa nášho názoru na jednej strane ospravedlniť drastické zásahy v chránených územiach a na druhej strane získať od vlády značné finančné prostriedky na „ozdravenie slovenských lesov“ – v skutočnosti na uhrádzanie stratového hospodárenia v štátnych lesoch. A za krízový ekologický aj hospodársky stav našich lesov sú systematicky mediálne obviňovaní profesionálni aj dobrovoľní ochrancovia prírody.

Fakty, ktoré presadzovatelia ťažby v prírodných rezerváciách neradi počujú:

- podkôrníková kalamita sa nachádza na celom území Slovenska, vrátane pohorí, v ktorých ochranári nebránili vykonávať akékoľvek ochranné opatrenia (Kysuce, Oravská Magura, Spišská Magura, Levočské vrchy, Branisko a ďalšie), a lesníci mohli včas spracovať všetky napadnuté stromy,
- medializované správy lesníkov o katastrofálnom premnožení podkôrneho hmyzu v Tichej a Kôprovej doline sa nezakladajú na pravde. V skutočnosti tu dosahuje výmera podkôrníkovej kalamity menej ako 5 % plochy lesa. Intenzita kalamity prepočítaná na plochu je pritom v Tichej a Kôprovej doline niekoľkonásobne nižšia ako je priemer v ŠL TANAP-u,
- gradácia podkôrneho hmyzu v TANAPe dosiahla svoj vrchol v roku 2007. V roku 2008 je výmera napadnutých plôch približne polovičná (aj keď presné údaje stále nie sú k dispozícii) a v roku 2009 sa dá očakávať ešte výraznejší pokles,
- na nespracovaných polomoch sa les obnovil spontánne aj bez zásahov človeka a navyše úplne zadarmo,
- napriek polomu spôsobenému víchricou, následnej gradácii podkôrniaka a výraznému zmladeniu prípravných drevín, nemožno hovoriť o zániku predmetu ochrany týchto území, nakoľko ide len o obvyklé a v odbornej lesníckej literatúre popísané štádium vývoja vysokohorských smrečín,
- spracované polomy sú z väčšej časti nezalesnené, ich zalesňovanie bude trvať najmenej 15 rokov a vyžiada si obrovské finančné prostriedky,
- v nespracovanom polome žije oveľa viac chránených organizmov ako na vytlačenej holine. Hniezdi tu napríklad až 800 párov vtákov na 1 km²,
- nespracovaný polom podstatne lepšie zadržiava vodu, bráni erózii pôdy, zosuvom a lavinám ako spracované plochy,
- práve z týchto dôvodov je v chránených územiach na celom svete rešpektovaný prirodzený vývoj lesných ekosystémov aj v prípadoch podkôrníkových kalamít. Tento vývoj je rešpektovaný aj v poľskom Tatranskom národnom parku,
- najprísnejšie rezervácie, kde ochranári požadujú bezzásahový režim predstavujú len 2 % územia Slovenska,
- bezzásahový režim v chránených územiach podporujú stovky špičkových prírodovedcov na Slovensku aj v Európe.

V Tichej a Kôprovej doline v septembri 2008 stále prevláda zelená farba. Na vyschnutých plochách sa už dnes nachádzajú státisíce nových stromov vysadených prírodou. Foto: Bruno D Amicis

Spracovaná kalamita v okolí cesty Slobody vo Vysokých Tatrách pripomína biologickú púšť bez života, ktorú budú v nasledujúcich 15 rokoch lesníci nákladne zalesňovať. Foto: Bruno D Amicis

Pevne veríme, že si nájdete čas na stretnutie s nami.

S pozdravom,

Ing. Erik Baláž, lesník, Lesoochranárske zoskupenie VLK

Ing. Karol Kaliský, lesník, bývalý pracovník Správy Tatranského národného parku

Ing. Juraj Lukáč, náčelník Lesoochranárskeho zoskupenia VLK

Ing. Pavol Polák, expert na lesné ekosystémy

RNDr. Ján Topercer, CSc., samostatný vedecký pracovník Botanickej záhrady Univerzity Komenského v Bratislave

Ing. Tomáš Vančura, bývalý riaditeľ Správy Tatranského národného parku

V Bratislave dňa 6. októbra 2008